

УДК 17+141:299.512

ЕТИКО-ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ КОНФУЦІЯ

Студ. Н.М. Янкова, гр. БДК2-15

Наук. керівник доц. Р.В. Множинська

Київський національний університет технологій та дизайну

Засновником конфуціанства — етичної філософсько-релігійної доктрини — є Конфуцій, який жив і проповідував своє вчення в епоху «боротьби царств». Конфуціанство вважається духовною основою китайського суспільства. Мудрець Кун Фуцзи (справжнє ім'я Конфуція) є водночас і виразником китайської моральності (він висловив те, що китайці на рівні стихійної свідомості вважали істиною), та її творцем, оскільки надав їй чітких канонічних форм.

Конфуціанство — філософське вчення, яке проголошує верховенство добра у світі, захищає непорушність установлених небом суспільних норм.

Основою конфуціанської моральної концепції є вчення про жень — людинолюбство.

Конфуціанська етика передбачає верховенство добра, закликає жити за настановою «Не роби людям того, чого не бажаєш собі, і тоді в державі та сім'ї до тебе не будуть ставитись вороже».

Людинолюбство Конфуція характеризує відносини, які повинні існувати передусім між батьками і дітьми, між правителями і чиновниками. А вже потім воно поширюється на відносини між усіма іншими людьми. Така дещо звужена сфера «жень» пояснюється тим, що моделлю суспільства (держави) для Конфуція була сім'я. Правитель у такій державі уподібнювався батькові, а підлегли — дітям. Стосунки між простолюдинами в цій схемі не вартували уваги.

Важливе місце у вченні Конфуція посідає поняття «лі» (правило, норма, ритуал, церемоніал). Неухильно дотримуватись усталеного «лі» — одна з головних вимог конфуціанства. Без «лі» не може існувати держава. Якщо не існує «лі», то немає відмінностей між правителями і підданими, верхами і низами, літніми і молодими.

У висловлюваннях Конфуція значна увага приділена питанням державного управління, настановам, як стати гарним чиновником.

Конфуціанство в Китаї називалось «школою службовців». Воно, по суті, було ідеологією чиновників, літераторів, істориків, які належали до особливого соціального стану китайського суспільства. Внаслідок «війни царств» у Давньому Китаї родова аристократія була відсторонена від влади, країною управляло чиновництво. Позбавлене власної економічної опори, воно, на відміну від аристократії, вбачало в імператорі батька-благодійника, було схильне ототожнювати власні справи з державними.

У світоглядному аспекті конфуціанство є ідеалістичним. Небо і духи проголошуються джерелом законів природи і суспільства.

УДК 101.1:378.6

ФІЛОСОФСЬКА ТРАДИЦІЯ КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Студ. А.А. Пузир, гр.БДК2-15

Наук. керівник доц. Р.В. Множинська

Київський національний університет технологій та дизайну

У Києво-Могилянській академії, заснованій Петром Могилою (1597-1647), вперше в Україні філософію викладали окремо від теології. Однак філософські курси, які тут читалися, були значною мірою схоластичними, з них починається розклад середньовічного церковно-теологічного світогляду в духовній культурі України. При обґрунтуванні православного богослов'я філософія використовувала форми, властиві схоластиці, однак при цьому професори академії широко використовували й досвід, наукові надбання, нові досягнення науки і

філософії того часу, прагнули у теології спиратися не лише на релігійні почуття, а й на наукові докази. Ні авторитет отців церкви, ні настанови соборів, ні саме Св. Письмо не визнавалися ними як вищий авторитет і критерій істини. Для професорів академії характерне звернення до самих відчуттів, здорового глузду, спостереження, повсякденного досвіду, експерименту. Значну увагу вчені Києво-Могилянської академії приділяли проблемі взаємозв'язку волі і розуму. Визначаючи свободу волі, вони пріоритетного значення надавали переважно розуму. Останній, на їхню думку, здійснює моральний вплив на волю, даючи їй різні варіанти вибору між добром і злом, правильним і неправильним. При цьому вони наголошували на необхідності гармонізації раціонального і вольового моментів у людині, що сприяло б здійсненню нею такого життєвого шляху, який привів би її до мети, тобто блага, щастя. Згодом все помітнішою стає тенденція створення першого власного інформаційного поля, актуалізується проблематика навколо співвідношення «Людина-Всесвіт», переноситься акцент на натурфілософські питання. Філософську традицію, що проіснувала до 1817р., репрезентує когорта видатних мислителів, таких, як наприклад І.Гізель, який обстоював ідеї рівня європейської філософської культури у 17 ст., (його праці: «Філософські аксіоми», «Твір про всю філософію» та ін.), де проаналізовані актуальні метафізичні натурфілософські проблеми. Також фундаторами філософської традиції киево-могилянців були: С. Яворський, Й. Кононович-Горбацький, М. Козачинський, Г. Кониський, Ф. Прокопович та ін.

УДК:687.03.677.017

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

Студ. М.І. Аль-Зейбак, гр.БДК-2-15

Наук. керівник доц. Р.В. Множинська

Київський національний університет технологій та дизайну

Отже, українська національна ідея - це дальше формування і утворення української самостійної національної, в основу якої покладено українські національні цінності і в першу чергу українська культура і мова як державна, яка пануватиме в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

Процес формування української національної ідеї можна відобразити за допомогою трьох історичних періодів:

1. Від пізнього середньовіччя до доби Гетьманщини (кін. XV ст. — 1654 р.): усвідомлення українцями себе як єдиного народу з самобутньою культурою та менталітетом; усвідомлення рівних із сусідніми народами прав на свободу;

2. Від поч. XIX ст. до розпаду УНР (поч. XIX — 1919 р.): створення літературної мови, формування власної політичної та наукової думки, театру та літератури, що свідчить про духовне осмислення власної національної ідентичності; прагнення до створення власної держави;

3. Від відновлення незалежності України до сьогодення (від 1991 р.): формальне утворення української нації; «постколоніальний» менталітет нації — відсутність гордості за власну мову та культуру.

Концепції української національної ідеї вітчизняних мислителів XIX — XX ст.:

М. Драгоманов Громадські інтереси є важливішими за національні. Державний устрій сприяє суспільній нерівності, тому світова спільнота має постати у формі спільки самоврядних громад, серед яких буде й українська громада.

Т. Зіньківський Національною ідеєю українців має стати націоналізм, який є в той же час невід'ємною частиною космополітизму. Українська інтелігенція має стати провідником культурного відродження українського народу.

М. Грушевський Спростування теорії російських мислителів щодо проживання на українських етнічних територіях великоросійського народу перед тим, як ці землі заселили